Број 109. У Новом Саду у петак 20. маја (2. јуна) 1911. Година XLVI

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Ванредним бројевима од петка цена је: На пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. За стране земље годишње 6 круна 50 потура.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура од сваке врсте оваких ситних слова

Уредништво »Заставе« је у кући г. Јована Т Чавића. — Администрација »Заставе« налази, се у кући, где је Милетићева штампарија у главној улици бр 20.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«,

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Чек-конто 12008

Лажни извештај саборског ревизионог одбора.

Оно, што се догодило на нашем српском народном црквеном сабору, није се још нигде догодило. Ревизиони одбор сабора поднео је сабору извештај о прегледању закључних рачуна манастирске благајне за годину 1909. И јуче се на сабору испоставило, да тај извештај не одговара истини, да је лажан.

У саборској седници од среде говорили су др. Радивојевић-Вачић, прота Божа Поповић, др Светислав Новак, др. Влада Мојловић и др. Жарко Миладиновић. Не може човек описати утисак, што су га произвели ти говори. Са цифрама и документима доказали су, како не стоји оно, што је исписано и потписано у извештају ревизионог одбора. Посланици радикалне странке и галерија су клицали и бурно тапшали Саборска већина савијала се под оним неодољивим доказима. А самосталци, који су дошли из околине да чују како су радикали „лопови“, извукли су се један по један са саборске галерије већ после другог и трећег говора радикалних говорника.

Да наведемо само неколико случајева, да се види како изгледа извештај ревизионог одбора. У томе извештају се тврди, да је изасланик саборског одбора поп Јоца Јовановић продавао у манастиру Шишатовцу коње, волове, јечма, граорице и није назначио колико је чега продао и пошто. И нема ни о чем дражбеног записника. Но кад је др. Светислав Новак пронашао у књиговодству тај акт, онда се показало, да постоји одлука саборског одбора, да је извештају поп Јоце Јовановића предлежао тачан извештај и дражбени записник, и да је саборски одбор на основу тог извештаја и дражбеног записника одобрио ту продају. Из списа се види и то, да је у оној седници председавао патријарх и био епископ Шевић. Па опет је ревизиони одбор написао, да није било ни извештаја ни дражбеног записника.

У извештају ревизионог одбора пише, да је поп Јоца Јовановић том приликом направио трошак од 582 круне. А тамо су у књиговодству били списи, које је донео др. Светислав Новак у саборницу, из којих се списа види, да је поп Јоца Јовановић платио од оне своте чуварима за чување марве, за набавку пасоша за једну краву купљену за манастир, а себи није узео ништа.

Можете мислити, какав је био утисак у сабору кад се све то испоставило. Значајно је ово: др. Светислав Новак отишао је пре саборске седнице код манастирског књиговодства. Тамо је тражио те списе, који се односе на манастир Шишатовац. Тамо је био и поп Радослав Марковић и Никола Петровић. Рекоше му, да тих списа нема и да су нестали. Но др. Светислав Новак потражио их је сам, и за неколико минута нашао их је. И то баш на столу, за којим су седели поп Радослав и известилац ревизионог одбора. Онда је др. Новак уз признаницу однео те списе у сабор.

И сад питамо: А да нису тамо у књиговодству и други списи, о којима ревизиони одбор вели, да су нестали? И како је слободно да нестану? И ко је крив што су нестали. Јер кад нема списа, из којих се може видети, на што је шта потрошено онда долазе и кажу: Појели радикали.

Прота Божа Поповић и сви други говорници изнели су сличне ствари, којима је доказано јасно као сунце, да је извештај ревизионог одбора лажан.

У извештају ревизионог одбора има и два извештаја министарског изасланика П. Јовановића. Доказано је, да ти извештаји не одговарају истини. То је у саборници два пута рекао др. Светислав Новак. У овом извештају има н. пр. да је поп Јоца Јовановић требао да иде у манастир Бешеново, да одржи лицитацију. Но поп Јоца није ни био тамо, него га је заменио други, па тај други наплатио свој трошак, а и поп Јоца узео је себи 57 круна. Доказано је дражбеним званичним списима, да је поп Јоца известио саборски одбор, да није био на оној дражби, али да није за то узео ни потуре, него је оних 57 круна узео за другу прилику: путни трошак и три дневнице.

Др. Жарко Миладиновић говорио је опширно о манастирским приходима. Он је говорио да је радикални саборски одбор нашао за 1909. годину 308 хиљада прихода од манастира. Садањи саборски одбор нашао је да има само 120 хиљада. Но то није доста, рече др. Миладиновић, него нека каже данашњи саборски одбор: где су новци?

Било је речи и о дневницама. Прота Божа Поповић изнео је, да је радикални саборски одбор узимао онако дневнице, како је било дотле и како је сад. Штавише, доказао је, да је Светозар Прибичевић за један дан узео 5 дневница. Два дана путних дневница тамо, два дана натраг и једну дневницу за рад. Оног дана, кад је радио, узео је другу путну дневницу за пут тамо и другу путну дневницу за пут натраг.

Васа Муачевић одговарао је у име ревизионог одбора, и морао је срамежљиво да призна, како је извештај ревизионог одбора у многом нетачан и мањкав. Но већина је ипак одбила предлог Вачићев, да се ревизиони одбор петорице прошири, да у њега уђу и 2 радикала, па да заједнички извиде ствар. Самосталци желе да су сами. Хоће да осујете радикалима да могу у свему доказати истину и да нађу и то, како су самосталци газдовали. Таког чега није нигде било. То није учинила ни једна већина. И то доказује, да се већина боји, да изађе истина на видело, и не жели да изађу на видело клевете против радикала.

Но ништа им помоћи неће. Клупче је почело да се одмотава, и одмотаће се.

Политички преглед

Политички положај у Будимпешти.

У угарском сабору јуче је завршена генерална расправа о прорачуну министарства просвете. Говорио је и гроф Андраши, који је хтео да се прикаже као слободоуман човек. У расправи министарства просвете показало се, да је између римокатоличке и протестанско-јеврејске струје још увек велика противност, и да борба између њих бива све жешћа. У последње се време опажају и јасни знаци антисемитизма (струје против Чивута). Међутим је све јача она струја, која тражи опште, једнако и тајно бирачко право, којој се на чело ставила Јустова странка. Будућност припада тој струји, јер се ово стање бес правности не може дуго одржати. Да у владиној странци има доста присталица ове струје, видело се баш ових дана, а то је доказ, да се владина странка не може одржати овака, каква је сада. Још се не може предвидети, кад ће се свршити прорачунска расправа, а влада се жури, јер би хтела да сабор расправи и предлоге о уређењу војске. Питање је: хоће ли ти предлози доћи на ред пре јесени, јер се не зна, колико ће трајати прорачунска расправа? Политички је положај у Будимпешти неодређен, а та неизвесност врло рђаво утиче на владину страку.

Устанак у Албанији.

Један талијански народни посланик био је међу арнаутским устанцима. По његовом мишљењу Турци неће бити у стању да савладају малисорски устанак, ако не повуку кордон дуж црногорске границе. Он ће у талијанској комори предложити, да се тражи интервенција великих сила у корист арнаутских усташа. Из Београда јављају да се међу Арнаутима опажа живље кретање. Великом делу Арнаута досадила је ова борба без изгледа на успех па би желели да склопе мир с Турском. Усташи су наводно послали једно изасланство у Цариград, да преговара са турском владом. С друге стране јављају, да Иса Бољетинац скупља чете и напада турску војску. Црногорска влада, да би доказала своју миљубивост, позвала је из Подгорице бригадира Јанка Вукотића, који је био погранични комесар. У Гусиње су стигла два црногорска изасланика да преговарају ради решења једног пограничног спора. Због тога пак, што је Русија предузела кораке код турске владе у корист Црне Горе, позивају турски листови грађанство, да бојкотују руску трговину. Али то је тренутно огорчење, јер Турци имају преча посла него да се натежу са Русијом. Пронела се пак вест, да је руска влада наредила, да се све руске ратне лађе на Црном Мору спреме за бој.

Мароканско питање.

Марокански султан изјавио је, да ће у Фезу и Мекинезу држати по 5000 француских војника, који ће одржавати мир и ред у тим варошима и околини. Султан неће ни да чује о томе, да француска војска напусти Фез, јер би то било знак, да се диже устанак поново. У том случају не би остао у Фезу ни он, а ни страни поданици. По овој вести судећи, Французи ће остати у Мароку стално, а то значи: окупација. Хоће ли Немачка на то пристати, видеће се. Можда је Немачкој по вољи, што је Француска један део своје војске везала за Мароко. Тим ће бити слабија у случају сукоба у Европи. Султан Мулеј Хафид напустио је великог везира Глоја, који је својим грабежем изазвао револуцију. Новог везира неће постављати султан. У околини Сефра познају се предзнаци устанка.

Српски народни црквени сабор.

Карловци, 18. маја.

У данашњој седници председавао је потпредседник др. Душан Пелеш. Од владика није нико присутан. Најпре је прочитан записник. Др. Жарко Миладиновић изјављује, да није ставио противпредлог у ствари Милинка Вујновића из Шишатовца. Записник се оверава с овом исправком. После тога прочитани су поднесци, међу којима се налази молба Срба из Беле Цркве и околине ради оправке манастира Базијаша. У ствари доласка жандара на саборску галерију изјављује председник, да није квестор наредио, да дођу на галерију. Не може се жандарима пречити да дођу на галерију као публика. У званичном с[illegible]ству они нису били на галерији. Ова изјава је на знање.

Мита Клицин образлаже свој [illegible]лог. Пошто је већ у расправи о пр[illegible] разлоге, који поткрепљују његов пред[illegible]

укратко образлаже потребу, да се саборски одбор изјасни у ствари законодавног рада. Сабор је сазват баш ради коначног уређења автономије, а Св. Прибичевић је рекао, да се без гаранције саборска већина неће упуштати у законодавни рад. Српски народ треба да зна, хоће ли се сабор упуштати у законодавни рад и јесу ли добивене гаранције? (Одобравање код мањине). У име саборског одбора дао је Васа Муачевић потпредседник ову изјаву:

Саборски одбор приступајући припремама за законодавни рад овог славног сабора, пошао је са становишта, да се има у оквиру узакоњених темељних принципа српске народно-црквене автономије задовољити у првом реду најпречим потребама, па је прикупио податке и сачинио нацрт мировинске уредбе свештеника, нацрт дотационе уредбе свештеника, нацрт дотационе уредбе српских народних учитеља и нацрт школске уредбе, које је овом славном сабору већ и поднео на законодавни претрес.

Саборски одбор имао је на уму, да приступи и коначном уређењу српске народно црквене автономије, па је спремио и нацрт црквено-општинске уредбе и епархијске уредбе, али како за коначно уређење српске народно-црквене автономије, за које је потребан склад свију позваних фактора као сабора, јерархије и државне власти, нису до сада створени ни први предувети, саборски одбор није могао ни поднети уредбе, које се на решење тога питања односе, нити провести све нужне кораке, да се осигура успех рада, који смера коначном уређењу автономије.

У колико би се у току саборског рада створили нужни увети за овакав рад сабора, саборски одбор ће учинити све, што је могуће, да се споразумом између свију меродавних фактора осигура томе раду потпуни успех.

Мита Клицин предлаже, да сабор ову изјаву узме на знање. Прима се једногласно. (Већина дакле признаје, да није учинила предрадње за коначно уређење автономије, мада је сабор сазват и тога ради и ма да је Св. Прибичевић тврдио, да ће самосталци уредити автономију, коју остале странке за 40 година нису могле уредити).

Др. Јован Радивојевић-Вачић критикује поступак ревизионог одбора у ствари поднашања извештаја о манастирским рачунима. Чита прошлогодишњу одлуку сабора, по којој је ревизиони одбор друкчије требао да поступи. Потпредседник Пелеш прекида га и упозорује, да то није саборски закључак. Др. Вачић чуди се, да председништво то пориче, кад он чита из штампаног стенографског записника. Потпредседник Пелеш нашао се у неприлици, па се извињава, што је прекинуо говорника. Др. Вачић доказује, да је ревизиони одбор дао поново саставити закључни рачун српских манастира за 1909. годину и истерао чист приход 108 хиљада круна, а овамо за тај рачун тврди, да је неисправан. Ревизиони одбор неће по сваку цену да докаже, да манастирска уредба не ваља већ хоће да осумњичи радикалну странку. Ревизиони одбор напада радикалну странку чак и зато, што су калуђери оставили манастирске зграде у лошем стању, а јасно је, да су калуђери криви, што нису зграде оправили. Манастирска уредба је дело радикалне странке од епохалног значаја. Она је ту уредбу спровела лакше него што је спроведено у Француској. (Самосталци се деру). Да је манастирска уредба добра, доказ је и то, што је и самостални саборски одбор постигао чист приход од 169.000 К. за 1910. годину. Види се да није рђава. (Радикали добацују самосталцима: Укините је, кад није добра!) Ревизиони одбор признаје, да нема списа, а подноси извештај и тврди оно, што не стоји и не може доказати У извештају ревизионог одбора тврди се, да се рачуни нису могли прегледати, јер нема потребних списа, па ипак се постављају тврдње, јер већина хоће да одржи у народу сумњу, да је радикална странка оштетила народне фондове са 840.825 круна и 90 потура. (Смех код мањине). То је клеветнички начин борбе, који ће убрзо „скрахирати", као што би рекли наша браћа Хрвати. Пошто је извештај ревизионог одбора нетачан, нека се врати ревизионом одбору, који ће испитати све тачно према лањском закључку сабора У тај одбор да се изаберу и два члана из радикалне странке, а свакако да се саслушају и они чланови саборског одбора, који су обећени, па онда нека се поднесе сабору коначан извештај. Што се тиче оних 40 К. које би имао он да врати, изјављује, да их неће вратити. (Пилић: По вашем обичају. Др Жарко Миладиновић: Шта говори тај денунцијант?). Ако би се имало што враћати, нека врате посланици, који нису били на окупу а дизали су дневнице, а не чланови саборског одбора, који су примили дневнице за свој рад.

Прота Божа Поповић пре свега извештава сабор, да му нису стављени потребни списи на расположење. Дотични чиновник рекао је, да му је забрањено, да ставља списе на расположење, а председништво је у сабору изјавило, да ће списи стојати на расположењу. Није истина да је кукуруз у Беочину продат испод руке. На лицитацији није постигнута повољна цена. У споразуму са манастирским настојатељем није онда продат кукуруз, али кад је Ћирић поднео понуду од К 13·20 која одговара пијачној цени, саборски је одбор прихватио ту понуду. Радикалима се пребацује, да су добивени новац на лицитацији улагали у новчане заводе и себи задржали своје трошкове и дневнице, а то је исто радио и члан садашњег саборског одбора Мл. Пилић. Он је новац, добивен на лицитацији у Војловци, уложио у великобечкеречку српску штедионицу, а себи задржао 193 круна у име путног трошка и дневница. Новац је уложио по 4½ процента, а радикали су улагали са 5 процената камате. Дакле радикали се нападају, а самосталци то исто раде. Извештај министарског изасланика састављен је на дохват. Износи неколико примера, из којих се види, да министарски изасланик у једном извештају друкчије представља ствар, него што ју је приказао у другом извештају. *Светозар Прибичевић путује од Загреба до Карловаца један дан а узима две путне дневнице. Кад је долазио у седницу школског савета, Св. Прибичевић је примио за један дан рада 5 дневница Седница је трајала један дан, а он је узео осим једне и четири путне дневнице, а није путовао четири дана.* Прота Божа Поповић примао је дневнице само за оне дане, када је фактично путовао. Да је добио и друге списе, он би и приказао и друге ствари, па би се видело, да је извештај неверан и нетачан.

Младен Пилић и Св. Прибичевић говоре у личној ствари, па су морали признати, да су онако радили, како је ствар приказао прота Божа Поповић.

Др. Светислав Новак изнео је доказе, да је извештај ревизионог одбора неистинит. Ревизиони одбор жали се да бајаги није могао доћи до списа, а он — Новак нашао је списе за кратко време. Очекивао је, да Евген Думча и Никола Петровић неће потписати нетачан извештај, који не одговара истини. Мржња не би смела никога да руководи у овој ствари, али види се, да се при састављању извештаја поступало лакомислено. Не само то, него се овакав неистинит извештај растуривао по Новоме Саду пре него што је раздељен у сабору. (Потпредседник Пелеш: Ја ћу ту ствар испитати). Клеветају се поштени људи, а не износе докази, нити су ствари испитане како ваља. У извештају ревизионог одбора тврди се, да Јоца Јовановић није поднео обрачун о продаји коња и т. д. Др. Свет Новак чита одлуку саборског одбора, из које се види, да је Јоца Јовановић поднео обрачун и дражбени записник, а ревизиони одбор тврди, да нема дражбеног записника. Даље се тврди, да је исти изасланик узео том приликом себи К 582·38, а из обрачуна се види, да је из те своте платио људима, који су чували стоку, купио краву музару и т. д. Ревизиони одбор тврдио је дакле неистину, јер ево има доказа, да није тако. Тако не сме поступати ревизиони одбор. Ко за такав посао нема способности, нека се не прима, али напамет подносити извештај није дозвољено. Не стоји ни то, да је Јоца Јовановић добио награду за онај исти посао, који је обавио Ширадовић. Ревизиони одбор прихватио је дописе министра председника, па за њих носи и пуну одговорност. Изасланик министра председника тврдио је пак неистину. Новак чита извештај Јоце Јовановића из кога се види, да је он К 57·20 добио за други рад, а не за онај посао, који је обавио Ширадовић. Др. Св. Новак износи доказе, да не стоји тврдња министарског изасланика, као да Јоца Јовановић није био у Шишатовцу при продаји оваца. Износи дражбени записник као доказ, да је Јовановић обавио дражбу, а записник је потписао и манастирски настојатељ. У записнику се спомиње и једна болесна овца. — Говор дра Светислава Новака био је од силног утиска, јер је доказима поткрепио своје тврдње, да су ревизиони одбор и министарски изасланик тврдили неистине. Мањина је бурно одобравала, а с њоме и галерија, па је потпредседник Пелеш претио, да ће испразнити галерије. Новаковим говором била је самосталска већина поражена.

Радослав Марковић тужи се, да је промукнуо, па не може много говорити, али је бранио Св. Прибичевића, који за један дан путовања узима две дневнице. Цока Тапавица хвалио је калуђере и калуђерску управу.

Др. Жарко Миладиновић доказује, да је погрешно истављен онај рачун, по коме чист приход од манастира износи 108 хиљада круна. Самосталци су 30 хиљада од прихода за 1909. годину пренели у 1910. годину, да би показали већи приход под својом управом. Манастирске управе нису оправљале манастирске зграде. И то је доказ, да је била потребна манастирска уредба Што се тиче предујмова за манастирске парнице, саборска већина приказује, као да ће парнички трошкови пропасти То значи, да ми ни сами не верујемо у добар исход тих парница, а то је врло опасно. Мушицки је тражио, да се његов трошковник упути суду, па што није саборска већина то прихватила? Место да се износе документарни докази, износе се овде неке белешке, а белешке нису истините. Нека се изнађу списи, па ће се видети, да није истинито оно, што се износи у извештају ревизионог одбора. Није истина да су чланови саборског одбора примили 18.000 круна. Ту су трошкови за премеравање земље и остале радње око парцелирања и лицитације. Јоци Јовановићу пребацује ревизиони одбор, да је примио 582 круне, а испоставило се, да је из те своте купљена крава музара, плаћене слуге и т. д. Тако изгледају и остале тврдње ревизионог одбора. Зато тражи да се испита све строго, па ће гласати за Вачићев предлог.

Васа Муачевић признаје, да је извештај ревизионог одбора мањкав и нетачан. Брани ревизиони одбор, који није крив, што није имао све списе. Напада манастирску уредбу.

Др. Жарко Миладиновић осврће се на говор Васе Муачевића, који није ништа друго радио, него нападао манастирску уредбу. Али манастирска је уредба врло добра. Од 1890—1901. године унели су манастири чиста прихода К. 18.023·10, а народни су фондови издали за то време из фондова К. 35.218·34, дакле издали су за 17.000 круна више него што су примили. Док су народни фондови за време либералске управе издали на манастире 17 000 круна, дотле су за радикалне управе од 1902—1909. године манастири дали фондовима 236.000 круна. Па ипак данашња већина хвали либералску а напада радикалску управу. Али радикали су створили манастирску уредбу, по којој је већ прве године било чиста прихода 220 хиљада круна, а да се рачунало по фактичном приходу (не по економској години) било би 308 хиљада круна. Да је манастирска уредба потребна и корисна, доказ је и прорачун, који је поднео садашњи саборски одбор, а по коме ће чист приход од манастира бити К. 169.000. Пре манастирске уредбе било је година, кад није унесена у фондове ниједна потура. Чуди се, да је ревизиони одбор могао поднети оваки извештај Тај је извештај рађен са мало савесности. Така ствар није смела изићи пред сабор. Ако ревизиони одбор није имао времена, да све испита, онда је требао о томе известити сабор. Ко хоће да уђе у ревизиони одбор, нека озбиљно узме ствар у руке. Радикали су изјавили жељу, да се у одбор 5-рице бирају и два радикала. Да је тај захтев уважен, не би дошло дотле. Није истина, да се руковало несавесно и незаконито. Зар саборска већина хоће да суди, као што се судило у парници због велике издаје у Загребу? Не може се замислити, да су чланови саборског ообора хтели да се обогате са неколико дневница. Ако је да се враћају дневнице, нека врате посланици, који су после Змејановићевог избора отишли кући, а не чланови саборског одбора, који су седели у Карловцима и радили. Извештај ревизионог одбора састављен је погрешно и несавесно. Пошто види, да саборска већина неће да испита ствари како ваља и да се износе неистините тврдње, предлаже: да саборски одбор преда ствар грађанском суду, па нека суд установи, је ли дужан ко шта да врати? (Бурно одобравање).

Младен Пилић допуњује предлог ревизионог одбора.

Др. Јован Радивојевић-Вачић у завршној речи доказује оправданост свога предлога. Критикује поступак већине. Никола Петровић у завршној речи прихваћа Тапавичин и Пилићев предлог, који е и већина прихватила, те ће одбор 5 рице за 14 дана поднети свој предлог, а који чиновници буду криви због тога, што нема списа, биће отпуштени. Никола Петровић прети, да ће влада одузети саборском одбору управу манастира као што је одузела Текелијин фонд. (Радикали: Ви зато ипак потпомажете ту владу!)

Идућа седница заказана је за понедељак у 10 часова пре подне.

Вести из места и са стране

Двобој.

Данас у петак, у 6 сати у јутру, био је у Новом Саду, у великој дворани хотела Речеја, двобој између дра Жарка Миладиновића и Младена Пилића. Девери дра Жарка Миладиновића били су: др. Лаза Бајић и др. Коста Хаџи; девери Младена Пилића били су др. Александар Марковић и Марко Вилић. Двобој је био на сабље и трајао свега три четири секунда. Како смо извештени, др. Жарко је одмах почео жестоко да напада. Младен Пилић се нагло повлачио и у повлачењу такође нападао и тада је добио Младен Пилић доста тешку рану по опруженој десној руци, на доњој мишици. Пресечени су му мускули и тетива. Рану су шили лечници више од 2 сата а та је рана дубока и 12 сантиметра дуга. Др. Жарко Миладиновић добио је удар по глави, сабља му је позледила кожу и засекла нос. Његова је рана лаке нарави.

Узрок двобоју био је ово: У саборској седници од среде, говорио је др. Јован Радивојевић-Вачић о дневницама. Године 1908. кад је изабран владика Змејановић за патријарха, одгођен је сабор, док не стигне владарево решење о потврди. За то време, а то је време трајало 24 дана, разишли су се посланици кућама. Но у то време сазван је саборски одбор. Чланови саборског одбора били су у Карловцима и радили су, па су подигли и оне дневнице, које им припадају. Но кад се сабор опет састао, решено је једногласно, да сви посланици добију дневнице и за оно време, док је сабор био одгођен. Сад долазе самосталци и обећују чланове саборског одбора, да су оштетили народне фондове и узели две дневнице. Др Радивојевић-Вачић доказивао је, да кад су чланови саборског одбора подигли дневнице за рад у саборском одбору, нису могли знати хоће ли добити дневнице као посланици Оно што су примили за рад свој, као чланови саборског одбора, то неће да врате јер им то припада. Ако ће се што враћати, нека сви посланици врате оне дневнице, које су сви подигли за нерад То ће радо вратити и то нек врате сви.

Кад је др. Радивојевић-Вачић изрекао, да чланови саборског одбора оне дневнице, које им припадају за рад, неће да врате, узвикнуо је Младен Пилић: Као увек по вашем обичају! На то је др. Жарко Миладиновић довикнуо Пилићу: Шта хоће тај денунцијант! На ово је Младен Пилић изазвао Миладиновића, који је двобој примио.

Ми смо противници двобоја, али онолика неистинита сумњичења и оне лажи, које се шире на сабору, морају да узрујају духове...

Избор посланика у мокринском срезу.

Темишварски епископ Летић издао је президијалну наредбу, да се у Карлову, Беодри, Чоки у Бочару обави нов избор изборника најдаље до 1. (14.) јунија о. г. Тек кад се обави избор изборника биће заказан дан за избор посланика, те је мало изгледа, да ће новоизабрани посланици мокринског среза моћи учествовати у саборском раду. Како нам из мокринског среза јављају, тамо је осигурана победа српској народној радикалној странци.

Споменик Доситејевој матери.

Јуче је у Српском Сентмартону била велика свечаност. Српска омладина побринула се, да се на гробу Доситејеве матере Круне подигне споменик, који је јуче освећен у присуству силног света из места и околине. У црквеном обреду чинодејствовао је архимандрит Дошен. Из Београда је дошао у Сентмартон Живојин Дачић, управник државне штампарије, који је држао лепо предавање. Увече је била беседа, која је сјајно успела. Ми ћемо о овој прослави донети опширнији извештај.

Самосталци у Босни.

Самосталска челенка у Босни, адвокат Димовић, добио је од босанске владе велику шуму, која вреди више милиона. Димовић ће створити у Босни нову српску странку, која ће заступати народно јединство и Велику Хрватску. Орган те странке биће лист „Отаџбина“, који ће се покренути, чим се скупи потребна свота за издржавање листа. Преостаће у ту сврху бар штогод и од шумских прихода. Идемо да видимо.

Политичка општина у Жабљу и црквене општине.

Дознајемо, да је председништво политичке општине у Жабљу у својој последњој седници решило, да одобри припомоћ црквеним општинама, и то: српској црквеној општини 12 хиљада круна, римокатоличкој 6000, лутеранској и јеврејској по 1000 круна.

„Слога“,

удружење бивших ученика и ученица српске православне велике гимназије новосадске и њених пријатеља, примила је у мају о. г. од 4 члана оснивача К 200, од 236 чланова помагача К 651, од 92 члана редовна К 317 и прилога К 82·42; свега К 1250·42. Приложили су: Јован Живојновић професор у Новом Саду К 59·32 као рабат на књиге, што су растурили гимназијски ученици о Ускрсу ове године (приход од његових књига дао је цео); др. Драг. Грчић из Шида К 5; затим по К 2: Дунђеров и Ралетић, Јован Чавић и Лајош Фаркаш из Новог Сада; по К 1: др. Ј. Бараћ из Ст. Пазове, Душан Стојнов и Стеван Болгарић из Долова, Л. К. Алексијевић, Вертхајм и П. Н. Момировић из Н Сада, Виљем Хенц и Сергије Попић из Врдника, Мање од 1 К: Микин, Ст. Живанов, П. Искаловић, Ђ. Полит, Н. Димовић Крамл, Хајлинг и К. Тапавица из Н. Сада — За чланове се уписали: Оснивачи: са К 50: „Добротвор“ као задруга, Војислав Гроздић и Александар Секулић, ученици VIII. Сима Дурман, ученик V. гимн. разреда; Гроздића и Секулића уписаше другови им осмошколци, а Дурмана његови другови петошколци све у место венца на мртвачки одар покојника; редовни са К 12: Миливој Матић из Н. Сада, са К 2: Шандор Велимировић из Б. Фелдварца, Јован Јанковић из Ирига; помагачи са К 10: Љубомир Лотић из Н. Сада, са К 2: Кредитна Банка, В. Ђукић, П. Стефановић, Шимон Долинам, В. Хурбан, Сава Рапајић, Никола Серпић, К. Владисављевић, М. Магарашевић, Игњат Марковић и Фр. Харак из Ст. Пазове, Милан Трифуновић и Рачко Дражић из Сурдука, Мил. Груловић из Бешке, Јов. Игњатовић и Стев. Чампраг из Сентандрије, Бран. Станковић из Н. Сада и Стев. Бебић из Ђурђева: 26 (2174).

„Српски учитељски конвикт у Новом Саду“

примио је у мају о. г. од Драгомира Радошевића, пароха у Митровици легат пог. Ане Вукашиновићке, ратарке из Јаска у износу К 200. — Од Аркадија Варађанина из Новог Сада К 5 свечарског прилога. — Од Милована Тодорића, равн. учитеља у Добринци К 8 чланарине. — Од Душана Катића, равн. учитеља у Нештину К 10 чланарине.

IV. конгрес и конгресна забава српских трговачких омладина

одржаће се у Митровици на 1 дан католичких Духова по унапред утаначеном програму. Првостепена власт забранила је била тај конгрес, али га је влада накнадно одобрила.

Побегао милионар.

У последње време се на берзи у Будимпешти водиле велике шпекулације, о којима смо већ писали. Једно је време нагло скакала цена пшеници и ражи. У тој шпекулацији учествовао је и неки Виљем Аушпиц, али се свршило по њега зло. Имао је да доплати преко 200 хиљада круна. а осим тога још већу своту својим муштеријама. Пошто није могао да плати, стругнуо је из Будимпеште.

Са житне пијаце у Будимпешти.

Јуче су млинови купили 35 хиљада центи пшенице. Цена је скочила са 5 потура Цена зоби пала је са 10 - 20 потура по центи. У трговини са готовом робом биле су ове цене: пшеница К 23·80 до К 24·80, зоб К 19·10, кукуруз К 13·10. У трговини на рок прављени су ови закључци: пшеница за октобар К 22·14, раж за октобар К 18·12, зоб за октобар К 15·28, кукуруз за јули К 13.12, кукуруз за август К 13·34, кукуруз за мај К 12·46.

Кратке вести.

— У Лондону је беснела велика бура. Гром је ударио на 20—30 места и убио седам особа.

— Поротни суд у Лавову осудио је на смрт свеучилишног ђака Казимира Левицкога, који је убио глумицу Огинску.

— Грчки разбојници у околини Солуна заробили су инцинира Рихтера из Немачке и траже у име откупа 500 хиљада круна, иначе ће Рихтера убити.

— У Будимпешти је уочи Спасова дне била провала облака, која је починила велику штету.

— Тврђава Салпаха у Никарагуи (Америка) бачена је у ваздух, при чему су многи погинули.

— Земунско хрватко певачко друштво одбило је позив за суделовање при освећењу заставе митровачког хрватског певачког друштва, јер неће да суделује под заштитом бискупа Крапца, који је мађарон.

— У Кантону (Кинеска) погубљено је 110 револуционара. Кинеска влада немилостиво прогања револуционаре.

Г. Богдану Глумцу, Беочин.

Ваше неписмено „припослано“ („унешен“, „одобрен по одбору“ и т. д.) у 104 бр. „Заставе“ је срдита немоћ и — признање, а разбацивање неефектно.

У допису против Вас 2 су у главном тврдње: I је, да је пословођа задружне Б. Гл. покушавао при лиферовању креча за савез непосредно доћи до мало провизије. То ће тамо, где треба, посведочити искључени задругар А. Весковић, који је понуду задружну у целини прихватио, а Ваше лицитирање, да вам од сваке кречане да 5 кр., а после 4 кр. — одбио. Дакле, Ваша је провизија у овом случају не акцидентне, него есенциелне нарави; она је увет сваке погодбе. Ви, који се толико хвалите својим привредним радом, стављате је дан афирмативан увет, на којег немате правног наслова и тако оштећујете савез, јер се радило о што бржој достави креча. Руку на срце г. учитељу и реците: Зашто нисте понуду А. Весковића прихватили. Последица те Ваше провизије је искључење А. Весковића из загруге. Ви сте интелектуални зачетник томе. Човеку је било криво, те Вас је после напао. Није ли ту каузалитет јасан? О целој овој тврдњи Ваше „припослано“ ћути. — Знак да признајете!

II је тврдња, да сте посредно, преко Вашег пол. једномишљеника С. Савића, то исто покушали код Љ. Мирковића. Савић је у два маха тражио за Вас провизију. Други пут у кући Љ. М. од Милана Мирковића.

Савић, кад тврди, да то није истина, свесно говори неистину (да се не послужим Вашим кочијашком језиком „лаже“). То доказује и обрана у задрузи: „па ни си му морао дати.“ Ако Савић није био Ваш мандатар, разрачунајте с њима.

Ви у свом афекту не видите далеко. Парадирате са закључком надзорног одбора коме сте сами, Ви и председник кумовали. Закључак је само формално тачан. Но нисте, разлажући целу ствар надзорном одбору, срж овог спора додирнули, нисте разјаснили зашто је Љ. М. обишао задругу. Непристрани читаоци ће већ наћи истину. У целом допису нема ни речи, да сте Ви једини самосталац; доказ, да сте у афекту.

Колико Вас цене Ваши задругари и како награђују Вашу љубав према привредном раду, доказује њихов поступак с Вама 1908., кад су Вам једногласно смањили плату за пола, јавно говорећи, „да га се тако курталишемо.“

Тврдња Ваша, да сам хтео задругу дифамирати, подметање је. Хтео сам стати у интересу савеза и угледа саме задруге на пут Вашем кшефту. Не би ли било исправније, да сте изашли с понудом на среду пред свим произвођачима креча?

Смешно је замислити Љ. М., да намерно оштећује задругу, човека, који је био први потпредседник задружни, дакле оснивач њен, председник задружне шумске заједнице и др. Толико о главнијим Вашим тврдњама.

О Вашим испадима, којима засведочавате Вашу интелекталну етичку снагу разговараћемо у своје време на другом месту. На крају: не чепркајте много, да себе не ишчепркате. Не заборавите, да је човек сам себи највећи непријатељ

Према овоме, имате другу алтернативу.

Veritas

Књижевне вести.

Примили смо 11. број „Омладине“, који издаје радикална омладина у Будимпешти: Садржај 11. броја: Видовданска лепота, од И. Л. — Народни музеј од А. М. — Жртва политике од А. Р. — Толстој (свршетак). — Како ћемо начинити нашу интелигенцију да буде способна да ради за народ, од М. Р. — Разне белешке. Омладина ће излазити сваког 1-ог у месецу у Будимпешти. Цена 4 круне годишње. Поједини бројеви 20 потура. Рукописи, припослани и рекламације шаљу се Д. М. Крстићу Budapest. V. Bálvány 26 I. Власник Ђорђе Живановић.

Препоручујемо овај лист радиклалне омладине најтоплије.

Одговорни уредник: Мита Клицин.

Трговина.

Нови Сад, 20. маја 1911. године.

Пшеница прве каквоће нова 22 К 60 п. до — К — п
Пшеница нова — К — п. до — К — и.
Пшеница средња 22 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 21 К — п. до — К — п.
Наполица нова — К — п. до — К — п.
Јечам стари 14 К 60 п. до — К — п.
Зоб нова 18 К — п. до — К — п.
Кукуруз у зрну 12 К — п. до — К — п.
Кукуруз у клипу нов — К — п. до — К — п.
Маст 188 К — п. до К — п.
Сланина 180 К — п. до — К — п.
Сланина паљена 180 К — п. до — К — п.
Пасуљ бели — К — п. до — К — п.
Пасуљ жути — К — п. до — К — п.
Лањик — К — п. до — К п.

Све од сто кила.

Свињи угојени тешки 128 до — п.
Свињи средњи . . 124 до — п.
Свињи лаки . . . 120 до — п.

од једне киле.

Теоци 110 К по кили.
Овци 30—40 К пар.
Јагањци 20—30 К пар.

СТАЊЕ ВОДЕ ПОД НОВИМ САДОМ:

19. маја било је . . . . . 4·57
20. маја било је 4 66

ПРИПОСЛАНО.*)

Славном уредништву „Заставе“.

На Ваш допис из Костајнице од 13. (26.) марта молим Вас да изволите у Вашем листу уврстити овај исправак, којим хоћу да исправим неке криво наведене чињенице, у колико се тичу моје особе, а да се дозна чиста истина.

Није истина, да се је прије избора жупанијских скупштинара водио какав договор између првака коалиције и радикала, јер барем о томе ништа не знам, нити сам се ја с ким договарао. Договарали смо се ми присташе коалиције, али без икаквог судјеловања радикала Тек на дан бирања 20. (3.) састали смо се ми присташе коалиције: и Срби и Хрвати у гостионици г. Бранка Бижића, да се коначно договоримо, кога ћемо кандидирати. На тај састанак дошли су и присташе српске радикалне странке. Коалиција је предложила своју листу и то: Николу Живковића пароха из Меминске, Драгутина Шнајдера мјерника из Костајнице. Ђорђа Будимира пароха Меченчани, Пејића Јоцу опанчара и посједника из Дубице, Ђорића Ђуру ратара из Црквеног Бока, и мене. — Дакле кандидирали су коалирци четворицу Срба и два Хрвата напредњака.

У име српске радикалне странке или у име своје предлагао је госп Митар Ерваћанин, да се из листе избаце г. г. Јоцо Пеић, поп Никола Живковић, и ја, а на мјесто нас нису се ни сами могли сложити, кога да уврсте. У томе је избор већ почео, а нама вријеме пролазило у бескорисном натецању. На то нас мој брат Јаков Јаношевић позове: Пустимо ми то натезање, бит ће боље да идемо на биралиште, кад господа и онако споразума неће.

Ми смо пошли на биралиште и сви гласали за предложену листу како је код г. Бижића сложисмо. Неки присташе срп. радикалне странке гласаше за нашу листу, једино што су брисали пароха Живковића, а мјесто њега гласали за пароха Светозара Нехронија. Ето тако је било код избора жупанијских скупштинара.

Ваш дописник истиче код мојег и Пеићевог имена, да смо били сведоци у „велеиздајничкој парници“, али ништа не каже, како сам сведочио, већ одмах иза мога имена додаје да радикали нијесу могли пристати на такав споразум за жупанијске изборе. Многи неупућени ће помишљати да сам се можда тим свједочењем огријешио, и свједочио у прилог оптужбе.

Тко то држи, нека прелиста стенографски записник о исказу свједока у парници, па ће се освједочити, да сам свједочио али у прилог обране, и да могу иза тог свједочанства ведра чела сваком у очи погледати, те да се ничим нисам огријешио ни као човјек а поготово ни као Србин. — Истина је да сам ја у прилог обране свједочио, али није истина, да је Јоцо Пеић, јер исти у опће нити позиван био није. У осталом и он ће се ваљада и сам на Ваш допис из Костајнице, у колико се тиче његове особе, осврнути.

Како год су ови наводи Вашег дописника неистинити, тако исто није истина, да сам ја са парохом Јовом Муждеком предлагао за општинске вијећнике Милу Биуковића и Петра Вуковића. Милу Биуковића нисам предлагао него Петра Вукелића, а за Петра Вукелића не знам да у опће постоји.

Мило би ми било, да се је дописник из Костајнице и потписао, кад знаде онако нављивати, да видим, знаде ли за своје нападаје и одговарати; јер напокон најлакше се је заклонити за уредникова леђа, па без одговорности на некриве људе нападати.

Хвала Вам г. уредниче на уступљеном простору, те се биљежим

Са поштовањем

Јово Јаношевић

Дубица дне 5. априла 1911.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу Пр. ур. „З.“.

Продаје се

ГОСТИОНИЦА

са целим намештајем. Поближе

Alois Dohnal
Bosna Brod

812 1—1

Тражи се **домоуступитељка и васпитатељка**

за више деце од 6—17 год. за једну бољу и отмену кућу. — Безпрекорне интелигентне женскиње, потпуно веште кувању домоводству и шву. нека се пријаве са својим понудама са захтевом месечне награде **на администрацију „Заставе“.**

813 1—3

ОГЛАС.

Насљедници иза покојне Вјекосаве (Јелене) Јуришић из Петроварадина, овим се позивају да се код потписаног што пре јаве, ради уручења њиховог насљедног дела из оставине Вјекосаве (Јелене) Јуришић. —

Карловци маја 1911.

Др. Ђорђе Красојевић
адвокат.

820 1—2

КУЋА на продају.

Своју кућу у Петроварадину (Мајуру) у Прерадовићевој ул. бр. 478. скоро назидану на добром месту постојећу, згодна за сваку трговину у којој поред осталих просторија лепог дворишта и баште са племенитим воћем засађене, има и обор у којем се могу 100 комада свиња ранити. За цену обратити се власници у истој кући и то после 6 сати с вечера.

817 1—3 **Викторији Пшенишњак.**

ЖЕНИДБЕ РАДИ.

Човек у најбољој снази и годинама, частан и марљив радник, стручан **ГЕРТНЕР** и спреман за семенарско, и цвећарско подузеће у Београду које доноси велики приход и лепо уживање, вољан је оженити се старијом девојком, или удовицом, која имаде мало новаца или имања као мираза, (макар и са телесним манама) која је вољна ступити самном у брак и као ортак у имању, нека се обрати писмом са приложеном марком

Светозару Поповићу
Београд
Кнез Михајлова ул. б. 9.

Писма задржаћу у тајности. 818 1—2

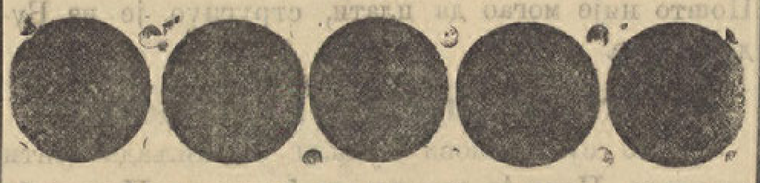

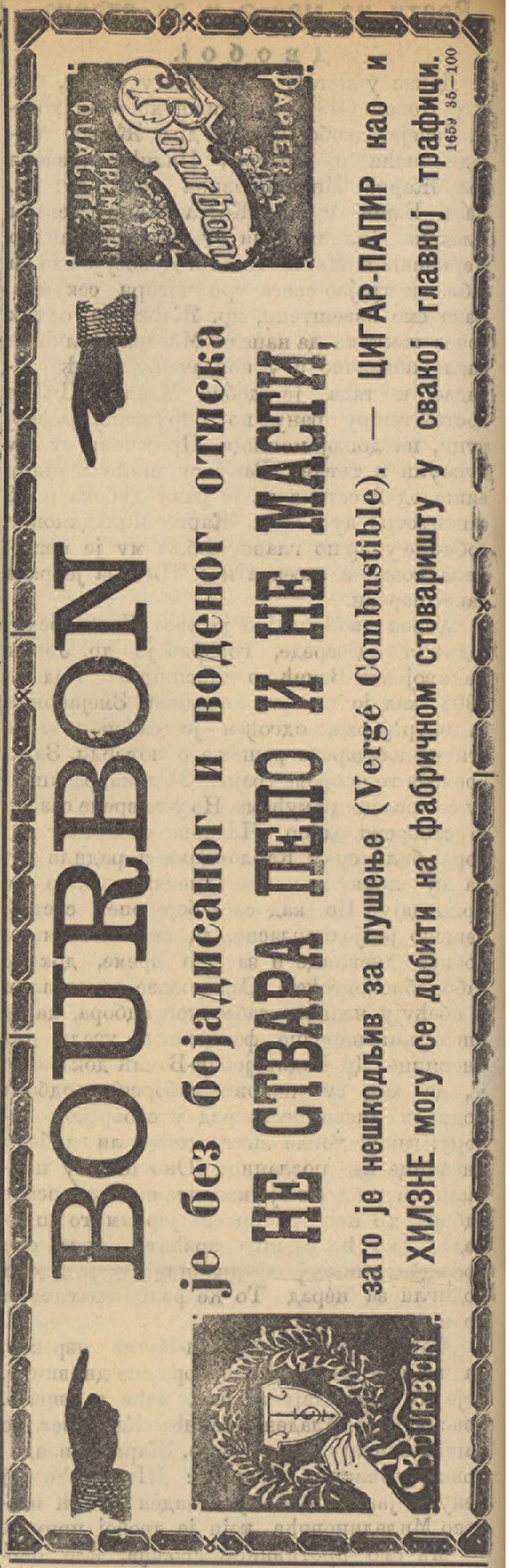

У пажњу родитељима!

ЈЕФТИН КОНВИКТ

у Великом Бечкереку.

У завод за васпитање дечака (конвикт) уз грађанску и вишу трговачку школу, који стоји под заштитом м. просветног друштва за торонталску жупанију **почиње уписивање од 1. маја.** Професорски надзор, здрава храна, врло лепа сопствена зграда. Месечно се плаћа за издржавање 36 круна, а уписнина за целу годину 40 круна. Опширнија извешћа даје: **Erdős Béla**, tanár, Nagybecskerek 627 4—

Одликована у Лондону 1908. са златном медаљом.

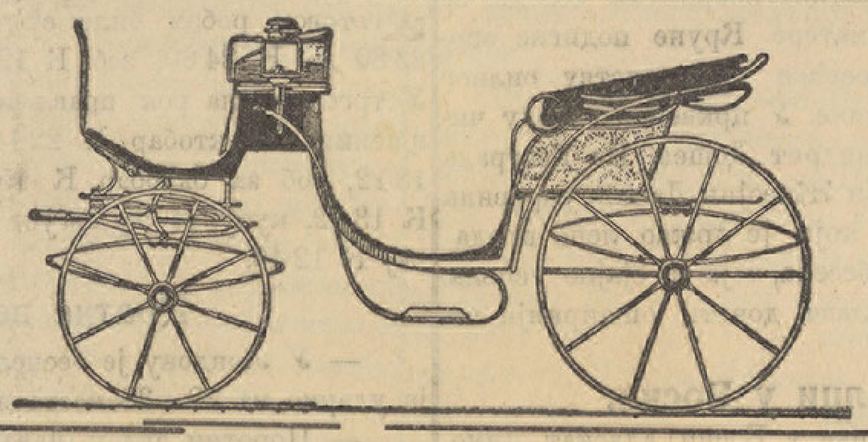

Извоз готових кола за све балканске државе.

Прва јужноугарска фабрика кола

Матије Рајха и Карла Лебхерца

НОВИ САД (на лкману у близини железничке станице).

Највеће стовариште најразноврснијих и најмодернијих кола од најједноставнијих до најелегантнијих израда по најјефтинијим ценама. Признати солидан фабрикат. — Илустроване ценовнике бадава и франко. Стара кола се најбрижљивије преоправљају или се по жељи примају у промену. 488 9—30

ДРАЖБА НА МАЊАК.

Црквени одбор српске црквене општине новосадске у својој седници од 4. (17.) маја о. г. Ц. О. бр. 183. решио је по скупштинском закључку, да распише дражбу на мањак ради подизања шупе за 12 кола са запрегом у порти ченејске цркве; даље ради калдрмисања улаза у двориште и набавке још једне капије. Шупа би била са 3 отвора, сваки отвор је 2½ хвата широк и 6½ хвати дугачак, а висина је до најнижег слемена 8 стопа. Стубови и подножнице на шупи били би од тврда дрвета, а остала грађа од чамовине. Покривена би била једноструко положеним црепом. — Улази калдрмисани били би широки 4 метера, у свему 150□ метара.

Трошкови за градњу таке шупе на свима предрадњама, као и планирањем земљишта, земљаним радом, са калдрмисањем, са новом капијом и оправком старе капије прорачунати су на 2800 круна.

Лицитираће се усмено на мањак, а лицитација ће се одржати трећи дан православних Духова 31. маја 13. јуна 1911. у 3 сата по подне у општинској писарници.

Сваки лицитант има сам начинити нацрт и предрачун.

Српска православна црквено-школска општина новосадска.

Паја Ћурчић с. р., Милан Ћирић с. р.,
књиговођа 802 2—2 председник.

Грађевинарски и инжињерски биро

БРАЋЕ МАТИЋА

инжињера и градитеља

У НОВОМ САДУ

Верешмартијева улица број 12.

Примамо израду скица и нацрта при ближних и детаљних прорачуна за град њу сваковрсних зграда (кућа за станова ње, школа, цркава и т. д), те за прео правку старих Израђујемо приближне и детаљне пројекте за градска инжињерска уређења, као: регулаторне основе, канализације, водоводе итд.

Подузимамо извођење свих горњих послова. Пројекте за градњу, које смо подузели, израђујемо бесплатно, иначе наплаћујемо их по ценама удружења мађарских инжињера и архитеката или по погодби.

514 7—12

DARUVAR

КУПАТИЛО СТАНИЦА ЈУЖНЕ :: ЖЕЛЕЗНИЦЕ ::

Жељезно- и блатно 34—45° С.
Фанго-, са ладном водом сло бодно лежећи начин лечења
Угљене киселине, ваздуха и сунчано лечилиште.

Умерене цене. — Проспекти на захтев шаљу се бадава. 539 6—16

Управа купатила ДАРУВАР, Славонија.

Гостионичарима и потрошноцима

СТАВЉАМ НА ЗНАЊЕ:

да имам добра бела, шилера и црна, нова и стара вина, даље за фласе врелога: ризлинг, траминер, салаксије и танцоша, као и ванредан стари црни бургундер продајем

од 50 лит. на више.

Тако исто имадем добре

сремске комовице и шљивовице

сваке висине печену коју од 25 литара на више продајем.

У Сремски Карловци

Петар Костић.

511 0—10

ПРВА СРПСКА ЛИВНИЦА МЕТАЛА

Данила Недучина у Новом Саду

Темеринска улица број 15.

израђује свековрсне делове за парне машине. — Нарочито препоручујем гостионичарима сопствен проналазак пивских апарата за лађење пива, који се не састоји из смотаних цеви. него је ливен цинен казан, који је једноставан, а врло погодан да се на лак начин може испирати, а може да ради са угљеном киселином или пумпом.

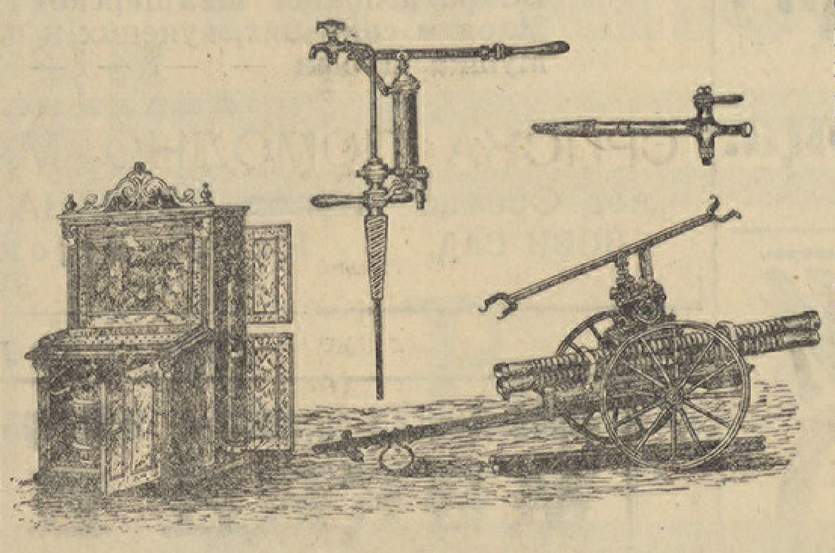

Даље примам све преоправке за ватрогасне шприце, као и све у ову струку спадајуће послове.

КУПУЈЕ ПО НАЈВИШОЈ ЦЕНИ СТАРИ БАКАР, ЦИН, ОЛОВО И ТД.

Моја радионица је удешена разним машинеријама, које електрична струја покреће.

Потребујем два шегрта.

659 6—6

КРУНА 60.000 КРУНА

исплатило је наследницима умрлих чланова

СЕНТОМАШКО ДОБРОТВОРНО ПОСМРТНО ДРУШТВО

у Сентомашу те је тим ово друштво испомогло 30 сиромашних и ојађених породица.

Друштво има I и II коло.

Посмртнина је од сваког кола 1000 круна.

Првенство имају они, који се упишу у оба кола, те тиме у случају смрти добију наследници 2000 круна.

Уписнина на 1000 круна 2 круне, на 2000 круна 4 круне.

Од сваког посмртног случаја плаћа се на 2000 круна 4 круне, на 1000 круна 2 круне. 698 6—10

Још до 1. јула о. г. примају се чланови до 55. године а после само испод 50 година. Зато нека се сваки пожури са уписом.

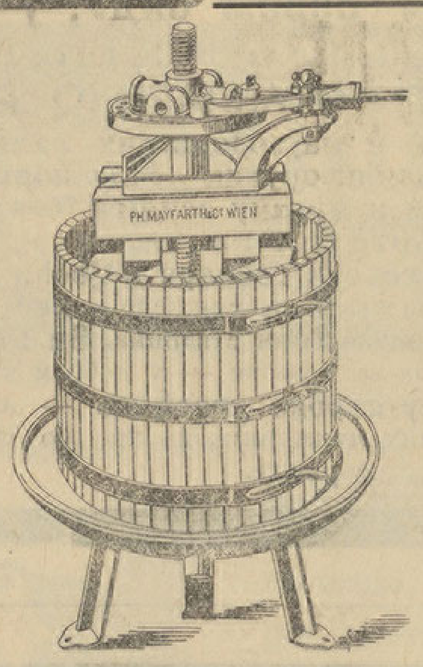

Наше најмодерније уређено шпецијално фабричко подузеће постоји

ОД 40 ГОДИНА НА ЧЕЛУ

„фабрика“ разних пресова и ужива у стручњачким круговима

најбољи глас и реноме.

Тражите нарочити илустровани ценовник под бр. 311. у којем су разни пресови за вино и за воће, као и потпун намештај разних справа за цеђење и отакање вина, хидрауличних пресова, млинова :: за воће крунилица и опипалица за грожђе и т. д. ::

Преко 680 разних одличија и првих награда и т. д

Ph. Mayfarth & Co

776 3—12 траже се заступници Wien, II. Taborstrasse 71. траже се заступници

„ДЕСАНКА КРЕМ“

НАЈИДЕАЛНИЈЕ УЛЕПШАВАЈУЋЕ СРЕДСТВО НА СВЕТУ!

После крема употреба пудера сасвим је излишна. Може се добити у свима апотекама, дрогуеријама, парфимеријама и у већим помодним радњама. У ком месту нема, нека поруче код апотекара

СТАНИСЛАВА ПОПОВИЋА

у NAGYTEREMIA (Torontál m.)

Најмању поручбину тачно и брзо извршујем са поштанским пошиљкама. Код 3 комада шаљем франко. Цена 1 круна. 43 25—

Др. ЕВГЕНИЈЕ БАРАЦ

започео је лечничку праксу

у Глајхенбергу

лечилишту за болести

плућа и срца.

796 3—3

РОГАТАЧКИ

Темпел извор. Угличном киселином богато диететско столно пипе. Дielуіе поспішуіуіи пробаву и измiену твари.

Стирна високо кодцентровани медицинални извор, индициран код: крон. катара стомака, тврде столице, Бригтхове болести бубрега, тумора слезена, отврде іетара, жутице, болести измiене твари, катара дисалних органа.

Донати садржином наібогатніи лековити извор своіе врсти од наіинтензивниіег дieловаља. Главне индикациіе: крон. превни катар, обстипациіа, жучни камен, деблаље, костобола. Диабетес.

Најјачи, наравни извор магнезиј-глауберове соли.

Велико стоваріште за Мађарску: Hoffmann József, Budaqest V. Báthory utca 8.

358 7

СТЕЧАЈ.

Прва Задруга за штедњу у Сомбору која је скопчана са **заложницом**, расписује стечај за

КЊИГОВОЂУ

На ово место могу компетовати они, који су подпуно способни за самосталан рад и који са досадашњим својим радом могу то и посведочити.

Даље тражи се да знају српски и мађарски говорити и коресподенцију водити.

Месечна плата за почетак **100 круна.**

Рок пријаве 20. јуна т. г. по нов. кал.

Изабрани је дужан своје место 15. јула т. г. по нов. кал. заузети.

У СОМБОРУ 31. маја 1911. год.

834 2—3 **Управа.**

КАРЛСБАД

„ДОМ БРАЗИЛИЕН“

препоручује поштованим посетиоцима Карлсбада угодне

СТАНОВЕ

потпуно **модерно намештено** у близини вода **и кост се у кући може добити.**

ЦЕНА УМЕРЕНА. МОЛИ ЗА ПОСЕТУ

МАРИЈА ПЕТКОВИЋ.

Адреса: Haus „Brasilien“ Parkstrasse.

717 5—5

CLIMAX

за сирово уље мотори, локомобили

и

бензин вршаће гарнитуре

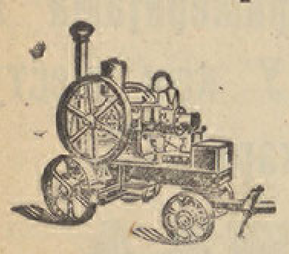

Потпуна творнична гаранција!

Пре одправљења сваки мотор влашћу стрчно прегледан.

Са одличних страна признателне изјаве.

Предрачуне бадава. 256 12—19

BACHRICH & Co.

моторне фабрике филијала

Budapest, Szabadság-ter 17. (Börsenpalais.)

ВЕЛИКИ ИЗБОР.

Женска штофа у најновијим бојама по цену —	од	38 нов.	до	5·50
Свиле за хаљине црне и у боји, узане и дупле ширине	„	1·—	„	4·50
Поплина глат и са мустрицом — — — — —	„	1·90	„	3·80
Јапанске свиле за блузе — — — — — —	„	1·30	„	1·90
Зефира енглеског и обичног — — — — —	„	·16	„	1·—
Батиста правог швајцарског — — — — —	„	·45	„	7·—
Марама свилених, вунених и цицаних — — —	„	·16	„	4·80
Мушка штофа — — — — — — — — —	„	1·20	„	9·—

имаде на стоваришту

СРПСКА ПОМОДНО МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

„код Сремца“ НОВИ САД. — **ДУШАНА МАРКОВИЋА** — „код Сремца“ НОВИ САД.

Кошут Лајоша улица број 37.

341 11—52

СВОЈ СВОМЕ!

Прва српска трговина шпецераја и деликатеса на велико (en gros)

МИКИН И СТОЈКОВИЋ

ПРЕКО ПУТА ВЛАДИКИНОГ ДВОРА

У НОВОМ САДУ ТЕЛЕФОН БРОЈ 133. ФАБРИКА ЉЕБА ЋУРЧИЈСКА УЛИЦА

Филијала у Ст. Пазови МАГАЗИНИ, БОГДАНСКА УЛ. БРОЈ 5

НА ВЕЛИКО

препоручује своје најбогатије стовариште праве *гром есенције, сапуна сваке врсте, рафије, плавог камена, штопилова, гуме сваке врсте за каламљење,* финог зејтина за јело, шећера, кафе, пиринча, бадема, лешњика, крупна и ситна грожђа, смокава

сирупа, пиле шећера

домаћег, француског коњака, шампањца, ликера, рума највеће стовариште *минералних вода*, лака за патос, *сваковрсних боја*, фирнајза, пемзле, као и сву осталу у ову струку спадајућу робу.

Пошто смо у вези са највећим изворним трговинама, могућно нам је таке јефтине цене ставити. По захтеву ценовник шаљемо франко. Роба је увек на стоваришту свежа. Брза и тачна послуга. — **Најумеренije цене.**

С поштовањем

МИКИН И СТОЈКОВИЋ

216 12—52 Нови Сад код „Тигра“

СВОЈ СВОМЕ!

Свој своме!

Свој своме!

НОВОПРЕУРЕЂЕНА СТАКЛАРСКА ТРГОВИНА

ЛУДВИКА ВУРСТА НАСЉЕДНИКА

ФИЛИПА АЛМОСЛИНО

У НОВОМ САДУ, у дунавској улици бр 32.

препоручује п. н. грађанству Н. Сада и околице **своје ново, добро сортирано стовариште**

СТАКЛАРСКО ПОРЦУЛАНСКЕ РОБЕ

као **најновијих и најмодернијих лампи, сервиза — за ручавање, — за кафу, за умивање и разних других лепих порцуланских ствари и посуђа. Огромни избор у кина-сребрним н алпаку есцајга** (бештеку) и другим разним лепим **стварима од кина сребa и теракоте** згодне за поклоне.

За сватове и свечаре највећи избор посуђа. За препродавце и кафеције, којима ће се продавати по сниженој цени на велико, напредно је добро сортирана радња у стакленим и порцуланским стварима. **За столаре и подузимаче** највећи избор белгијског и обичног стакла за прозоре — у добром квалитету.

Цене су строго утврђене — али зато **јефтиније него игде,** те је у интересу самих поштованих муштерија, да пре но што своју потребу подмире, прегледе моје огромно ново сортирано стовариште. 682 5—6

Помишљајте на своју будућност!!

Најбоље је средство, да заштитите себе и своју породицу од невоље, ако се упишете за члана

Осечког Узајамног Потпомагајућег Удружења

Дирекција за Угарску: Темишвар Град, Хуњадијева ул. 4. I. кат,

код којег може свако који је навршио 16 година, па до 80 година старости, са приносом од 1 круне месечно и уплатом посмртнине чланом постати и одмах после једногодишњег чланства добија **за смртни случај 2000 круна**, а после трогодишњег чланства у случају онеспособлења за рад добија доживотну месечну припомоћ **од 50 круна**; а после 30-годишњег чланства осигурава себи ренту **од 600 круна** годишње, а после смрти исплаћује се његовим наследницима посмртнина **од 2000 круна.**

Исто тако може свако својим ћерима, које нису прешле осамнаесту годину, уз незнатан месечни принос **мираз од 2000 круна осигурати.**

У случају да девојка после трогодишње уплате чланарине остане без родитеља, онда свака даља уплата престаје, а она до двадесете своје године прима **припомоћ од 30 круна месечно**, а ако се уда **исплаћује јој се 2000 круна мираза**; ако пак остане девојка, неудата, онда добија доживотну ренту **од 600 круна годишње.**

Лекарски преглед није потребан.

Ово удружење пружа свакоме највећу гаранцију и сигурност, **пошто имаде 10,000.000 уписаних деоница и гарантујућег фонда 215 000 круна.**

Уједно тражимо поверенике за жупанијске главне градове, а за општине заступнике.

Сва могућа извешћа, као и тисканице стоје свакоме на захтев, на расположењу **бадава.**

Окреће се нарочита пажња! 381 3—6

Нашу изврсну систему копирала су друга удружења и чак су још протоколирали и фирму сличну нашој. Стога ваља ону реч „Осечко“ са дебљи слови написати и подвући.

Eszéker Gegenseitige Unterstützungs-Genossenschaft

Ungarländische Direktion: Temesvár, Stadt, Hunyadigasse 4, I. Stock

Јединствено у својој врсти

РУСАНДА

лековито блатно купатило,

које превазилази сва купатила те врсте, па чак и међународна купатила.

Жељезничка пошта и брзојавна станица: **Меленце**, жупа торон = талска јужна Угарска. =

Отворено је од 15. маја до 15. септембра.

Имаде два модерно намештена хотела са 74 лепе и чисте собе.

Лекари стручни ауторитети у купатилу ординирају.

Препоручује се за гихт, кроничан реуматизам у зглавковима, скрофуле у свим облицима, кожне болести, које иначе све шмиркуле сузбијају, **Psorlasis**, **Prurigo**, крволипње код женских, као и против живчаних и кошчаних болести.

Лечи сигурно са успехом, и застарели Lues. Ванредна мађарска кујна, права и чиста вина, салон за читање са гласовиром, билијар, куглана, велики цветни парк, са дебелом ладовином и клупама за одмарање. 560 6—7

Дневно музични концерат.

Проспекти на захтев шаљу се бадава.

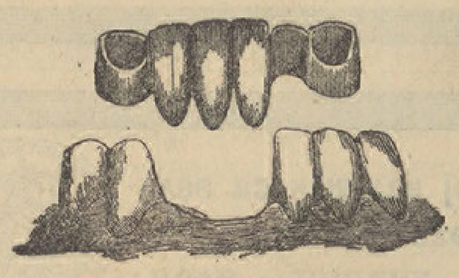

Зубни лечник

Др. Лоранд (Леви)

препоручује свој **новоуређени и са електричном струјом** удешени

зубарско-лечнички и технички завод

у којем се **све врсте зуба, са и без вештачке плоче у злату — прави.** Све операције се врше **без бола.** Врло умерена цена **а и на отплату.** Стан: **у главној улици у Винкле овој пивари. у Новом Саду.**

NB. Молим да добро пазите на моју фирму да у место код мене не доспете код кога, који у опште и није зубарски доктор (лечник) — иако се зубарским пословима бави. 546 8—10

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Кућа у којој постоји

гостионица код „Српског краља“

на главној улици бр. 53. **у Земуну,**

продаје се

из слободне руке.

Поближа извешћа даје

Константина Кениг

Лаудонова улица број 30. **Земун.**

810 2—5

АКО СТЕ ВОЉНИ

ЕКОНОМО ШТЕДЉИВУ

ТРАЈНУ

И СИГУРНУ

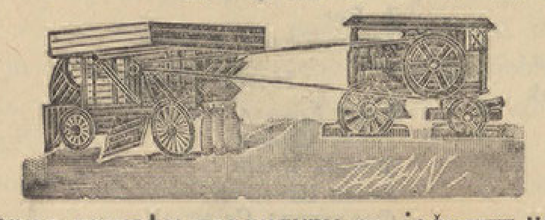

Моторну вршаћу гарнитуру за јефтину **цену** и под повољним, за отплату роковима уз **потпуну гаранцију** набавити, онда се обратите на фирму

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, Nagymező utcza 6.

Ценовници као и предрачун на захтев шаљу се франко бадава. 331 19—20

СТЕФАНОВИЋЕВА

КАВА

63 21—

МОДЕРНА ПЕЦАРА

ШЉИВОВИЦЕ

И ВЕЛИКИ ДЕПО

лепо уређен, са потпуним справама снабдевен, са **400 хект. чисте шљивовице и 300 хектолитара доброг вина**, на најживљем месту, великим бројем сталне муштерије, у најнапреднијој вароши у Славонији, жели власник озбиљном подузимачу под услови до крајности повољнима

одмах продати или под рачун издати.

Упит на администрацију овога листа. 766 3—6

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

У НОВОМ САДУ

ГРОСА И КРАУСА

код „ТИГРА“, телефон број 24.

ВЕЛИКИ ИЗБОР: намештаја за спаваће собе, трпезарије, салоне, господске собе, намештај за канцеларије и хотеле, и од бакра и гвожђа шиваће

МАШИНЕ

стоњаци, простирачи за под, столове и кревете, завесе од плиша, платна и чипака, сваковрсно **ПЛАТНО**, чоха и конфекција за господу и госпође, џепних **САТОВА** од злата, сребра, тула и никла

и т. д. и т. д 1780 24—100

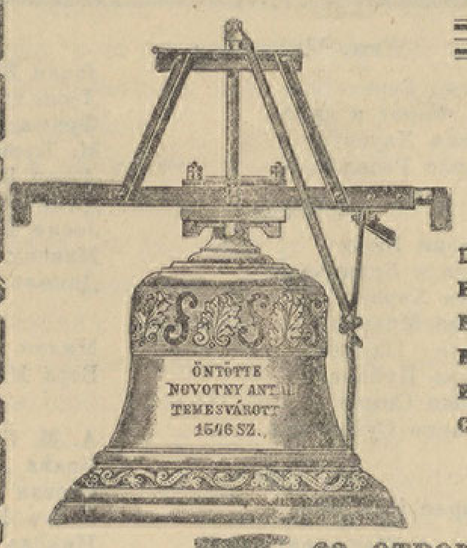

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

Препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са бруном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 1626 26—52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако уједном патентирано звоно од килограма изједначује са звуком других по старој системи звона од 461 килограма.

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ. изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

Др. Богдан Јовановић

АДВОКАТ

отворио је

адвокатску канцеларију

У ТУРСКОМ БЕЧЕЈУ

на главној улици.

811 2—3

ИЗДАЈЕМ У ЗАКУП

(евентуално и продајем на вечито) 220 јутара по 1600□ земље у Лежимирском хатару.

Земља лежи уз зидани друм и у близини је паробродске и железничке станице.

Радна снага је јефтина а и комасација је у изгледу. За услове и цену обратити се

УРОШУ ВОЗАРЕВИЋУ

745 3—5 у Лежимир п. Чалма (Срем).

4 ДОБРА ПОМОЋНИКА

2 старија и 2 млађа који говоре немачки и мађарски, а вешти су намештању излога, ступити могу код

Јовановића и Петровића

МОДЕ МАНУФАКТУРНА И БЕЛЕ РОБЕ ТРГОВИНА

806 2—3 Митровица н/С

MAX WEISZ & SOHN

BUDAPEST

VII. Károly körút 9.

Велика трговина крзнене робе!

Велико стовариште свију врста крзна; нарочито учињених јагњећих белих и црних кожа; фарбани американских и римских кожа; природни ердељских и румунских, као и полуперсијанера, ширас, каракул, персијанера, биберских, шупен, опосум, нутрија, лалаби и све остале врсте кожа за капе, первазе и поставе за бунде. 784 2—12

КАРЛОВАЧКА ВИНА.

Изврсна СТАРА ЦРНА ВИНА од више година од наше најфиније и и најбоље врсте СКАДАРКЕ које је препоручено од лекара за болеснике (реконвалесценте). БЕЛА ВИНА од више година. СТАРА РУЖИЦА, скадарка, ризлинг и фурминт, све одабране врсте.

Имам још 400 ХЕКТОЛИТАРА НОВА БЕЛА вина, која исто тако препоручујем. Имам и 10 хектолитара комовице РАКИЈЕ на продају.

Цене умерене.

Сва су вина из сопствених виногради.

МАРКО Ј. ПОПОВИЋ

поседник виногради

706 6 15 у Срем. Карловци.

Посетиоцима Каменице!

Овим стављамо п. п. до повољног знања, да смо преузели

ГОСТИОНИЦУ РИПАРИЈУ

коју смо модерно изнова наместили, нарочито скрећемо пажњу п. п. на својих 10 лепо и чисто намештених соба, које издајемо месечно поштованим посетиоцима Каменице.

Даље препоручујемо своју припознато добру кујну, исто тако снабдели смо се и са добрим пићем, са чистим сремским и далматинским вином, и прве врсте штајнбрушким пивом. Примамо у кост и дајемо и ван куће абонама.

Сваке недеље и празника

КОНЦЕРАТ.

Препоручујући се пажњи штованих посетиоца, молећи за што обилатију посету. А ми ћемо са своје стране чинити све могуће да се исте достојни покажемо.

С поштовањем

65 8—8 **Пера Пирошки и Син.**

1896. на будимпештанској миленијској изложби са великом медајлом одликована

ТВОРНИЦА ТОРОЊСКИХ САТОВА И ЛИВНИЦА ЗВОНА

П. Ђ. ПАНТЕЛИЋА у Земуну

1854. ОСНОВАНА 1854.

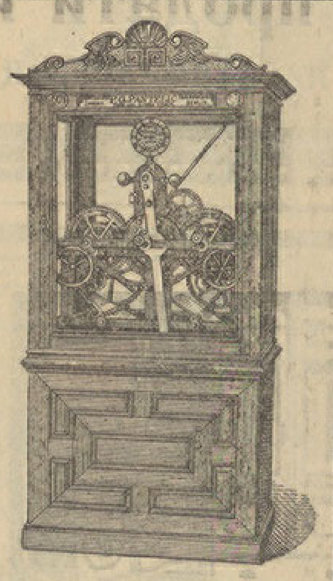

израђује торњске сатове најновијег модерног сопственог система, са слободном кретајућом шеталицом, и штифтенганг са челичним једеком (Drahtseil).

Лије нова и прелива стара звона по најновијем систему хармонично удешена, са гвозденом покретном круном. Израђује козе за звона од кованог гвожђа.

Под гаранцијом за тачну и солидну израду.

1900. посетио Париску Светску изложбу ради проучавања исте струке

Мањим општинама даје уз отплату на више година. 1470 29—

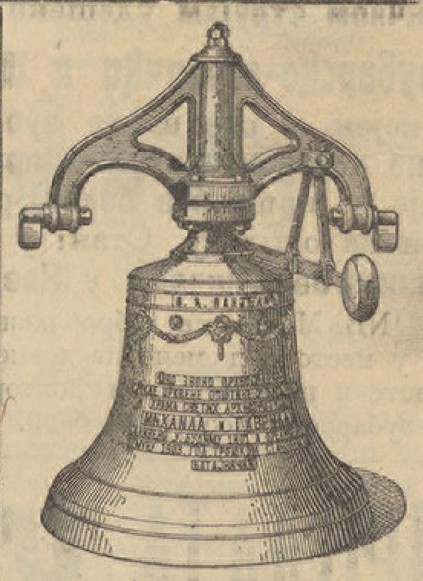

Zacherlin

гемаже изврсно као и надмашиви „сатирач инсеката“

Купуј само у флашама

У Новом Саду код:
Јосиф Бем
Н. Димовић
Оскар Клан
Пал Кочиш
Бела Кихлер
Либман и Тотовић
Јосиф Лудвиг
Бранимир Мијатовић
Микин и Стојковић
Браћа Мирилов
Петровић и Поповић
Саму Роверблит
Љубомир Стефановић и Син
Браћа Вагнер
Јован Војтовић
Ем. Дицген и Син

Бач:
Мих. Блум

Босански Шанац:
Адолф Труцл.

Ђулафалва:
Армин Клајн.

Илок:
Јосиф Ауман.

Индија:
Марко Мидић пређе М. Петковић

Ср Карловци:
Франц Хомолка
С. Ст. Јанковић
Е. Секулић.

Б. Кула
Фердинанд Кнефељи
Микша Дечеи.

Митровица:
С. А. Крстоношић
Јохан Миић
Ника Ненадовић
Радивој Николајевић
Велимир Радак

Нем. Паланка:
Нано Бернхајм
М. Фирст и друг
Јосиф Хаусвурт
Карло Ресељу

Ст. Вечеј:
Франц Биро
Стеван Бранковић
Гева Херцег
Лука Мравић
Аито и Пандек
Ника Пућански
Јован Симон
Бранко Суботицки.

Ст. Врбас
Карло Кол мл.

Петроварадин:
Фердинанд Андрес
Игњат Андрес
Самујло Жембери

Рума:
Јован Бањац
Леопцлд Брик и комп.
Фрања Цермолка
М. Ђуришић
Лавар Ивантић
Димитрије Т. Јаковљевић
Јосиф Розенцвајг
Максим Швајбл
Данило Удицки.

Сентомаш:
Милан Д. Манојловић
Вера Мамојловић

Земун:
А. М. Георгијевић
Браћа Јеловац
Стеван П. Крецул
Јосиф Карус
Никола Пашан
Коста А. Стефановић.

Сегхеђ:
Антон Хуњади.

Тител:
Лавар Јанковрћ
Андрија Нонеумахер

Т. Бечеј:
Исидор Шлевингер

Топола Бачка:
Јосиф Етингер
Ј. Рис
Јован Тесеги и жена

Нови Врбас:
Адам Арнолд
Јаков Франк
Матија Клајн
Јаков Шнајдер
Фердинанд Сајдл

Вепровац:
Михаљ Рес
Вепровачко помажуће друштво.

542 4—6

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.